

שם השיעור David & Batsheva: Does Teshuva Set Us Free?

שם המרצה Moshe Shulman, shulman@milah.net- (כתובת דוא"ל)

3. אליהו רבה פרשה ב ד"ה ד"א אלה דברי

ד"א אלה דברי דוד האחרונים, אילו הן, אלא אמר לפניו, רבונו של עולם קבלני בתשובה שלמה לפניך, כדי שתזכה את הרשעים לעולם הבא, ותאמר להם, מה דוד מלך ישראל שעשה לפני דבר חמור, כיון שעשה תשובה קיבלתי אותו בתשובה, אף אתם אם עשיתם תשובה אני מקבל אתכם...

Ketubot 9a-9b - And if you will say: [In the case of] the occurrence that happened. why did they not declare her forbidden? [The answer is:] There it was compulsion. And if you wish you can say as R. Samuel the son of Nahmani said [that] R. Jonathan said: Everyone who goes out into the war of the House of David writes for his wife a deed of divorce.

4. גמ' כתובות ט. - ט:

וכי תימא, מעשה שהיה מפני מה לא אסרוה? התם אונס הוה. ואיבעית אימא, כי הא דאמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן: כל היוצא למלחמת בית דוד - גט כריתות כותב לאשתו

Samuel II 23:1

And these are the last words of David. David the son of Jesse said, and the man who was raised up on high, the anointed of the God of Jacob, and the sweet singer of Israel, said...

1. שמואל ב פרק כג

(א) וְאַלְהָ דְבָרֵי דָּוִד הָאֲחֻרָיִם נְאֻם דָּוִד בֶּן יִשׂי וְנָאֻם הַגָּבֵר הַקָּס עַל מְשִׁיחַ אֲלֵהִי יַעֲקֹב וְנִגְעִים זְמֵרוֹת יִשְׂרָאֵל:

Moed Katan 16b

R. Samuel b. Nahmani citing R. Jonathan. explained: [And these tire the last words of David], The saying of David the son of Jesse and the saying of the man raised on high, [means, it is] the saying of David the son of Jesse who established the yoke of repentance.

2. גמ' מועד קטן טז:

אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן: מאי דכתיב +שמואל ב' כ"ג+ נְאֻם דָּוִד בֶּן יִשׂי וְנָאֻם הַגָּבֵר הַקָּס עַל - נאם דוד בן ישי, שהקים עולה של תשובה

Tanach - Psalms Chapter 51

1. To the chief Musician, A Psalm of David, 2. When Nathan the prophet came to him, after he had gone in to Bathsheba. 3. **Be gracious to me, O God, according to your loving kindness; according to the multitude of your mercies blot out my transgressions.** 4. (K) Wash me thoroughly from my iniquity, and cleanse me from my sin. 5. For I acknowledge my transgressions; and my sin is always before me. 6. **Against you, you alone, have I sinned, and done this evil in your sight; so that you are justified in your sentence, and clear in your judgment...** 12. Create in me a clean heart, O God; and renew a constant spirit inside me. 13. Do not cast me away from your presence; and do not take your holy spirit from me. 14. Restore to me the joy of your salvation; and uphold me with a willing spirit. 15. Then I will teach transgressors your ways; and sinners shall return to you. 16. Save me from bloodguiltiness, O God, you God of my salvation; and my tongue shall sing aloud of your righteousness. 17. **O Lord, open you my lips; and my mouth shall declare your praise.** 18. For you do not desire sacrifice; or else would I give it; you do not delight in burnt offering. 19. **The sacrifices of God are a broken spirit; a broken and contrite heart, O God, you will not despise...**

5. תהלים נא

(א) לְמִנְצַחַם מִזְמוֹר לְדָוִד : (ב) בְּבוֹא אֵלָיו נָתַן הַנְּבִיא כְּאֲשֶׁר בָּא אֵל בֵּית שֶׁבַע : (ג) חֲנֻנִי אֲלֵהִים כְּחֶסֶדְךָ כְּרַב רַחֲמֶיךָ מִחַה פְּשָׁעֵי : (ד) הֲרַב כְּבִסְנִי מַעֲוֵנִי וּמַחֲטָאתִי טְהַרְנִי : (ה) כִּי פָשַׁעִי אֲנִי אֲדַע וְחַטָּאתִי נִגְדִי תָמִיד : (ו) לֵךְ לְבַדְּךָ חַטָּאתִי וְהִרַע בְּעֵינַיִךְ עֲשִׂיתִי לְמַעַן תִּצְדַּק בְּדַבְּרֶךָ תִּזְכֶּה בְּשִׁפְטֶךָ :

... (יב) יָב טְהוֹר בְּרָא לִי אֲלֵהִים וְרוּחַ נְכוֹן חִדַּשׁ בְּקִרְבִּי : (יג) אֵל תִּשְׁלִיכֵנִי מִלִּפְנֵיךָ וְרוּחַ קִדְשֶׁךָ אֵל תִּקַּח מִמֶּנִּי : (יד) הַשִּׁיבָה לִּי שִׁשׁוֹן יִשְׁעֶךָ וְרוּחַ נְדִיבָה תִּסְמְכֵנִי : (טו) אֲלַמְּדָה פְּשָׁעִים דְּרַכֶּיךָ וְחַטָּאִים אֲלִידָה יִשׁוּבוּ : (טז) הַצִּילֵנִי מִדְּמַיִם אֲלֵהִים אֲלֵהִי תִשׁוּעָתִי תִרְנֶן לְשׁוֹנֵי צְדָקָתְךָ : (יז) ה' שִׁפְתֵי תִפְתַּח וּפִי יִגִּיד תְּהִלָּתְךָ : (יח) כִּי לֹא תִחַפֵּץ זִבַּח וְאֵתְנָה עֹלָה לֹא תִרְצֶה : (יט) זָבַחִי אֲלֵהִים רוּחַ נִשְׁבָּרָה לֵב נִשְׁבָּר וְנִדְכָּה אֲלֵהִים לֹא תִבְזֶה : ...

6. הר"י קרא שם

(י) וְעַתָּה לֹא תִסּוּר חֶרֶב מִבְּיַתְךָ. אִמְנוֹן וְאַבְשֻׁלוֹם וְאַדוֹנִיָּה וְאַחֵיהֶם:

7. רד"ק שם

לְעֵינֵי הַשָּׁמַשׁ הַזֹּאת - בַּגְּלוּי כִּי בַגְּלוּי נִכְנַס אֲבֻשֻׁלוֹם עִמָּהֶן לֵאמֹר, יֵשׁ לְשֹׂאוֹל אִיד גֹּזֵר הָאֵל עַל אֲבֻשֻׁלוֹם שִׁחַט וְיִשְׁכַּב עִם נְשֵׁי אָבִיו וְאִם לֹא חָטָא דוֹד לֹא הָיָה חוֹטָא

8. יג:כא

וְהַמֶּלֶךְ דָּוִד שָׁמַע אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה וַיַּחֲרֵ לוֹ מְאֹד

9. טו:ד

וַיֹּאמֶר אֲבֻשֻׁלוֹם מִי יִשְׁמַנִּי שֶׁפֶט בְּאָרֶץ וְעָלֵי יָבוֹא כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִהְיֶה לוֹ רֵיב וּמִשְׁפָּט וְהִצַּדְקָתִיו:

10. גמ' יומא כב:

דאמר רב יהודה אמר רב: ששה חדשים נצטרע דוד, ופרשו הימנו סנהדרין, ונסתלקה הימנו שכינה, דכתיב ישובו לי יראיך וידעי עדותיך, וכתיב הַשִּׁיבָה לִּי שְׁשׂוֹן שְׁעָרָךְ וְרוּחַ נְדִיבָה תִּסְמְכֵנִי (תה' נא)

11. גמ' בבא מציעא נט.

נוח לו לאדם שיבוא על ספק אשת איש ואל ילבין פני חברו ברבים. - מנא לך? - מדדרש רבא. דדרש רבא: מאי דכתיב וּבְצַלְעֵי שְׁמֹחוּ וְנֶאֱסָפוּ נְאֻסָּפוּ עָלַי נְכִים וְלֹא יִדְעָתִי קָרְעוּ וְלֹא דָּמּוּ (תה' לה) - אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא: רבונו של עולם, גלוי וידוע לפניך שאם היו מקרעים בשרי לא היה דמי שותת לארץ. ולא עוד, אלא אפילו בשעה שעוסקין בנגעים ואהלות אומרים לי: דוד, הבא על אשת איש מיתתו במה? - ואני אומר להם: מיתתו בחנק, ויש לו חלק לעולם הבא, אבל המלבין את פני חברו ברבים - אין לו חלק לעולם הבא.

12. תהלים לח**Psalm 38**

(12) My friends and my companions stand aloof from my plague; my kinsmen stand far away. (13) Those that seek after my life lay snares for me; and those that seek my hurt speak crafty devices and utter deceits all the day.

(יב) אֶהְבִּי וְרַעִי מִנְגִיד נִגְעֵי יַעֲמָדוּ וְיִקְרֹבֵי מִרְחֵק עֲמָדוּ: (יג) וַיִּנְקְשׂוּ מִבְּקָשֵׁי נַפְשִׁי וַדְרָשׁוּ רַעֲתֵי דַבְּרוֹ הַנּוֹת וַיִּמְרְמוֹת כָּל־הַיּוֹם יִהְיוּ:

13. אסתר ב'

(יד) בְּעָרֵב הָיָה בָּאָה וּבְבֹקֶר הָיָה שׁוֹבָה אֶל בֵּית הַנְּשִׂים שְׁנֵי אֶל זֶד שְׁעִשְׁגָּז סָרִיס הַמֶּלֶךְ שָׁמַר הַפִּילִגְשִׁים לֹא תָבוֹא עוֹד אֶל הַמֶּלֶךְ כִּי אִם חֶפְצָךְ בְּהַמְלֶכֶת וְנִקְרָאָה בְּשֵׁם:

14. שמ"ב יג

(יז) וַיִּקְרָא אֶת נְעָרוֹ מִשְׁרָתוֹ וַיֹּאמֶר שְׁלַחוּ נָא אֶת זֹאת מְעַלֵּי הַחוּצָה וְנַעַל הַדָּלֶת אַחֲרֶיהָ: (יח) וְעָלֶיהָ כְּתָנֶת פָּסִים כִּי כֹן תִּלְבַּשְׁןָּ בְּנוֹת הַמֶּלֶךְ הַבְּתוּלוֹת מְעִילִים וַיֵּצֵא אוֹתָהּ מִשְׁרָתוֹ חֲחוּץ וְנַעַל הַדָּלֶת אַחֲרֶיהָ: (יט) וַתִּקַּח תָּמָר אֶפֶר עַל רֹאשָׁהּ וַיִּכְתְּנֶת הַפָּסִים אֲשֶׁר עָלֶיהָ קָרְעָה וַתִּשָּׂם יָדָהּ עַל רֹאשָׁהּ וַתִּלְךְ הַלּוּף וַזְעָקָה: (כ) וַיֹּאמֶר אֵלֶיהָ אֲבֻשֻׁלוֹם אַחִיָּה הֲאֵמִינוּן אַחִיךָ הִיָּה עִמָּךְ וְעַתָּה אַחֲוֹתֵי הַחֲרִישִׁי אַחִיךָ הוּא אֵל תִּשְׁתִּיתִי אֶת לֶבָב לְדַבֵּר הַזֶּה וַתִּשָּׁב תָּמָר וַשְׁמָמָה בֵּית אֲבֻשֻׁלוֹם אַחִיָּה:

15. דברים כב

(כח) כִּי יִמְצָא אִישׁ נֶעֱרַר בְּתוּלָה אֲשֶׁר לֹא אִרְשָׁה וַתִּפְשָׁה וַיִּשְׁכַּב עִמָּה וְנִמְצָאוּ: (כט) וְנָתַן הָאִישׁ הַשֹּׁכֵב עִמָּה לְאָבִי הַנֶּעֱרַר חֲמִשִּׁים כֶּסֶף וְלוֹ תִהְיֶה לְאִשָּׁה תַּחַת אֲשֶׁר עָנָה לֹא יוּכַל שְׁלָחָה כָּל יָמָיו:

16. בראשית לח

(כו) וַיִּכַּר יְהוּדָה וַיֹּאמֶר צְדָדָקָה מִמֶּנִּי כִּי עַל כֵּן לֹא נָתַתִּיָּהּ לְשָׁלָה בְּנֵי וְלֹא יִסַּף עוֹד לְדַעְתָּהּ:

17. רש"י שם

ולא יסוף עוד - יש אומרים לא הוסיף. ויש אומרים לא פסק ...

18. אסתר ט'

(כח) וְהַיְמִים הָאֵלֶּה נִזְכָּרִים וְנִנְעָשִׂים בְּכָל דּוֹר וְדוֹר ... וַיְמִי הַפּוֹרְרִים הָאֵלֶּה לֹא יַעֲבְרוּ מִתּוֹךְ הַיְהוּדִים וְזִכְרָם לֹא יִסּוּף מִזְרָעָם:

19. גמ' יומא כב:

ואת הכבשה ישלם ארבעתים - ילד, אמנון, תמר, ואבשלום.

20. רלב"ג שם יב:

כי הוא המית אוריה ומתו תחתיו ארבעה מבניו והם - בן בת שבע אמנון ואבשלום ואדניה ...

21. מל"א ג:

וְעַתָּה יִקְוֶה אֶל־לְהִי אֶתְּהָ הַמְּלֶכֶת אֶת עֲבָדָךְ תַּחַת דָּוִד אָבִי - וְאֶנְכִּי נֶעֱרַר קָטָן לֹא אֶדַע צֵאת וָבֹא:

22. רש"י שם

(ז) נער קטן - בן י"ב שנה היה וזה לך החשבון ויקרא שמו ידידיה (שמואל ב' י"ב כ"ה) בו בפרק ענה אמנון את תמר שנאמר ויהי אחרי כן ולאבשלום אחות, מקץ שנתים ימים ויהיו גוזזים לאבשלום והרג את אמנון ואבשלום

(כז) וַיִּסַּב שְׂמוּאֵל לְלֶכֶת וַיַּחֲזֵק בְּכַנֵּף מְעִילוֹ וַיִּקְרַע: (כח) וַיֹּאמֶר אֵלָיו שְׂמוּאֵל קְרַע יְקִיץ אֶת מַמְלַכּוֹת יִשְׂרָאֵל מֵעַלְיָד הַיּוֹם וַנִּתְּנָה לְרַעַף הַטּוֹב מִמֶּנּוּ: (כט) וְגַם נֶצַח יִשְׂרָאֵל לֹא יִשְׁקָר וְלֹא יִנָּחַם כִּי לֹא אָדָם הוּא לְהַנָּחֵם: (ל) וַיֹּאמֶר **חֲטַאתִי עִתָּה כְּבֹדִי נָא נִגְדַּ זְקִנִי עִמִּי וְנִגְדַּ יִשְׂרָאֵל וְשׁוֹב עִמִּי וְהִשְׁתַּחֲוִיתִי לִיקְוֹק אֲ-לֵהִיד: (לא) וַיִּשָּׁב שְׂמוּאֵל אַחֲרַי שְׂאוּל וַיִּשְׁתַּחֲוֶי שְׂאוּל לִיקְוֹק: ס**

28. שמ"ב טו

(כג) וְכָל הָאָרֶץ בּוֹכִים קוֹל גָּדוֹל וְכָל הָעָם לִבְרִים וְהַמְלִיךְ עֵבֶר בְּנַחַל קִדְרוֹן וְכָל הָעָם לִבְרִים עַל פְּנֵי דָרָךְ אֶת הַמֶּדְבָּר: (כד) וְהִנֵּה גַם צְדוֹק וְכָל הַלְוִיִּם אִתּוֹ נִשְׂאִים אֶת אֲרוֹן בְּרִית הָאֱ-לֹהִים וַיִּצְקוּ אֶת אֲרוֹן הָאֱ-לֹהִים וַיַּעַל אַבְיָתָר עַד תֹּם כָּל הָעָם לַעֲבֹר מִן הָעִיר: (כה) וַיֹּאמֶר הַמְלִיךְ לְצְדוֹק הַשֵּׁב אֶת אֲרוֹן הָאֱ-לֹהִים הָעִיר אִם אֶמְצָא חֵן בְּעֵינֵי יְקִיץ וְהִשְׁבִּנִי וְהִרְאֵנִי אִתּוֹ וְאֵת נֹהוּי: (כו) וְאִם כֹּה יֹאמֶר לֹא חִפְצָתִי בָךְ הַנְּנִי יַעֲשֶׂה לִּי כַּאֲשֶׁר טוֹב בְּעֵינָיו: ס

29. גמ' יומא פו:

... אמר ריש לקיש: גדולה תשובה שזדונות נעשות לו כזכויות!!

ברח וילך גשורה ויהי שם ג' שנים ה' שנים ושבע אבשלום לירושלים וישב בירושלים שנתים הרי שבע לשלמה ומרד באביו ונהרג, אחר זאת ויהי רעב בימי דוד שלש שנים הרי עשר, באחת עשרה מנה את ישראל וישוטו בכל הארץ תשעה חדשים בשנת מותו תיקן משמרו' שנא' בשנת הארבעים למלכות דוד נדרשו הרי שתים עשרה למלך שלמה:

23. שמ"ב פרק ה'

(יג) וַיִּקַּח דָּוִד עוֹד פְּלִגְשִׁים וְנָשִׁים מִירוּשָׁלַם אַחֲרַי בָּאוּ מִחֶבְרוֹן וַיִּנְלְדוּ עוֹד לְדָוִד בָּנִים וּבָנוֹת: (יד) וְאֵלֶּה שְׁמוֹת הַיְלָדִים לוֹ בִירוּשָׁלַם שְׁמוֹעַ וְשׁוֹבָב וְנָתָן וְשְׁלֹמֹה: (טו) וַיִּבְחַר וְאֵלִישׁוּעַ וְנָפֶגַ וְיַפִּיעַ: (טז) וְאֵלִישָׁמַע וְאֶלְיָדָע וְאֶלְיָפָט: פ

24. דהי"א ג

(א) וְאֵלֶּה הָיוּ בְנֵי דָוִד אֲשֶׁר נִוְלַד לוֹ בְּחֶבְרוֹן הַבְּכוֹר אֲמֹנֹן לְאַחִינֵעַם הַיִּזְרְעֵאלִית שְׁנֵי דְנִיָּאל לְאַבִּיגַיִל הַכַּרְמֶלִית: (ב) הַשְּׁלִישִׁי לְאַבְשָׁלוֹם בֶּן מַעֲכָה בֵּת תַּלְמִי מִלֶּךְ גִּשׁוֹר הַרְבִּיעִי אֲדָנְיָה בֶּן חַגִּית: (ג) הַחֲמִישִׁי שְׁפָטְיָה לְאַבִּיטָל הַשְּׁשִׁי יִתְרָעַם לַעֲגֹלָה אִשְׁתּוֹ: (ד) שֵׁשָׁה נִוְלַד לוֹ בְּחֶבְרוֹן וַיִּמְלֹךְ שָׁם שְׁבַע שָׁנִים וְשֵׁשָׁה חֳדָשִׁים וְשְׁלֹשִׁים וְשְׁלוֹשׁ שָׁנָה מִלֶּךְ בִירוּשָׁלַם: ס

(ה) וְאֵלֶּה נִוְלְדוּ לוֹ בִירוּשָׁלַם שְׁמֵעָא וְשׁוֹבָב וְנָתָן וְשְׁלֹמֹה אַרְבָּעָה לְבַת שׁוּעַ בֵּת עַמִּיָּאל: (ו) וַיִּבְחַר וְאֶלִישָׁמַע וְאֶלְיָפָט: (ז) וְנָגַה וְנָפֶגַ וְיַפִּיעַ: (ח) וְאֶלִישָׁמַע וְאֶלְיָדָע וְאֶלְיָפָט תִּשְׁעָה: (ט) כָּל בְּנֵי דָוִד מִלְּבַד בְּנֵי פִלְגְשִׁים וְתָמָר אַחוֹתָם: פ

25. ברא' ג

(יא) וַיֹּאמֶר מִי הַגִּיד לְךָ כִּי עִירָם אֶתָּה הַמֶּן הָעֵץ אֲשֶׁר צוֹיִתִּיד לְבַלְתִּי אֲכַל מִמֶּנּוּ אֲכַלְתָּ: (יב) וַיֹּאמֶר הָאָדָם הָאִשָּׁה אֲשֶׁר נָתַתָּה עִמָּדִי הוּא נָתַנָּה לִּי מִן הָעֵץ וְאֲכַל: (יג) וַיֹּאמֶר יְקִיץ אֲ-לֵהִים לְאִשָּׁה מַה זֹאת עָשִׂית - וַתֹּאמֶר הָאִשָּׁה הִנְחַשׁ הַשִּׂיאֲנִי וְאֲכַל:

26. בראשית פרק ד

(ט) וַיֹּאמֶר ה' אֵל קַיִן אֵי הַבֶּל אַחִיד - וַיֹּאמֶר לֹא יָדַעְתִּי הַשֵּׁמֶר אַחִי אֲנֹכִי: (י) וַיֹּאמֶר מַה עָשִׂיתָ קוֹל דְּמֵי אַחִיד צֹעֲקִים אֵלַי מִן הָאֲדָמָה:

27. שמואל א טו

(כד) וַיֹּאמֶר שְׂאוּל אֵל שְׂמוּאֵל חֲטַאתִי כִּי עִבְרַתִּי אֶת פִּי יְקִיץ וְאֵת דְּבַרְיָךְ כִּי יִרְאֵתִי אֶת הָעָם וְאֶשְׁמַע בְּקוֹלָם: (כה) וַעֲתָה שָׂא נָא אֶת חֲטַאתִי וְשׁוֹב עִמִּי וְאֶשְׁתַּחֲוֶי לִיקְוֹק: (כו) וַיֹּאמֶר שְׂמוּאֵל אֵל שְׂאוּל לֹא אָשׁוּב עִמָּךְ כִּי מֵאַסְתָּה אֶת דְּבַר יְקִיץ וַיִּמְאַסְדָּ יְקִיץ מֵהֵיוֹת מִלֶּךְ עַל יִשְׂרָאֵל: ס